

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
 "אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
 פר' דברים - חזון תשפ"א • גליון ק"ט

נהל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

חלוקי הנהל

פלאות התורה מאוצרותיו של
 הנה"ח ר' רח רוזנטל שליט"א

עדיין חביבותא גבן חביבות בני ישראל

שנראה בעת החורבן ע"י הכרוכים
 בגמ' יומא (פ"ד ע"א) אמר ריש לקיש
 בשעה שנכנסו הגויים להיכל, ראו כרובין
 המעורין זה בזה וכו'. ומקשים על זה מפרשי
 הש"ס מהגמ' בב"ב (צ"ט ע"א) שבזמן שלא היו
 עושין בני רצונו של מקום היו הכרוכים
 פניהם אל הבית, ובזמן שישראל היו עושים
 רצונו של מקום היו הכרוכים "פניהם איש
 אל אחיו". ולפי כל זה איך יתכן שדווקא
 בזמן החורבן - שהיה לנוכח המצב של אין
 עושין רצונו של מקום - היו הכרוכים פניהם
 איש אל אחיו.

חביבות ישראל אף בשפל המצב
 ונביא בס"ד בזה כמה תירוצים על קושיא
 זו: הריטב"א (שם ביומא) מתרץ שרק הכרוכים
 שעשה מרע"ה שהיו בבית ראשון היה נס זה,
 וכאן מדובר בכרוכים של בית שני. עוד אומר
 הריטב"א שם בשם הר"י מגאש שדווקא
 בחורבן נעשה נס זה, כדי שהגויים שנכנסו
 שם יראו את גודל הקשר שהיה בין הקב"ה
 לבני ישראל. והוסיף על זה הנתיות שלום
 מסלונים ע"פ ה"זוה"ק בפ' שמות, שכאשר
 יצאו בני גלות אמרו הקב"ה לכל הפמליא
 של מעלה שכיון שיצאו בני גלות, מה יש לנו
 עוד לעשות בארץ ישראל, וירדו הקב"ה וכל
 הפמליא של מעלה יחד עמהם לגלות בבל.

הרהור תשובה ושבת קודש
וכפרת החורבן - גרמו
בפרי צדיק (ראשי חודשים אור ב') מבאר,
 שכאשר נכנסו האויבים להיכל היה לבני
 הרהור תשובה, ואמנם לא הועיל כבר לבטל
 החורבן אבל די באותו הרהור תשובה
 שיחשבו לעושיין רצונו של מקום שאז
 הכרוכים פניהם איש אל אחיו.

והגאון רבי נתן גשטטנר זצ"ל בספרו
 להורות נתן (ח"ב עמוד תקנ) מיישב ע"פ איכ"ר
 (פ"ה י"ב) שלכך אומר דוד המלך מזמור לאסף
 באו גויים נחלתך, ששפך חמתו על עצים
 ואבנים והיינו דאמר מזמור. ולפי"ז מבאר
 שבעצם זה שבאו הגויים בנחלתו ית'
 ונכנסו להיכל, ובאו פריצים ויחללו עי"ז
 נעשה כבר הבחינה של כילה חמתו ונתרצה
 הקב"ה לישראל ולכן נעשו הכרוכים מעורין
 זב"ז, שעדיין חביבותא גבן.

המשך בעמוד ב' <<<

אלה הדברים וזאת הברכה

פעם הגיע לרבי מאיר מפומישלאן יהודי שחבירו התאנה
 לו לקחת ממנו מסחרו. השיב לו רבי מאיר: הקב"ה יכול
 לשלוח לך פרנסה גם באופנים אחרים. וכשיקש היהודי ברכה,
 השיבו: "דברים", אם יש לאדם דין ודברים אודות מסחרו,
 "ואתחנן", צריך הוא לבקש מהש"ת אודות הצלחה. אבל
 "עקב", בינתיים עד שתעשה ותפעל משהו, "ראה", יראה לא
 לשבת בטל, רק ישכור לו איזה חנות ומסחר; "שופטים", אח"כ
 ילך עמו לבית דין, "תצא", יצא מהמסחר הישן, "תבא", יכנס
 ויבא לעסק החדש בהצלחה, "נצבים", ויעמוד היטב במסחרו
 החדש, "וילך", ילך לו טוב, "האזינו", אם האזין למה שנאמר
 כאן, "וזאת הברכה", זוהי ברכתי אליו.

(דביה"ק ר' מאיר מפומישלאן ז"ע)

זהירות מאבק לשון הרע

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (דברים א. א.). אלה
 הדברים] אל"ה ר"ת א"ב'ק ל'שון ה'רע, וזהו [אשר] דיבר משה
 אל כל ישראל, אפילו לגדולי הדור אשר יתייחסו בשם 'ישראל',
 להיזהר ולהשמר הרחק כמטחוי קשת שלא ילכדו ח"ו בעוון זה.

(דביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

כל משפטי ה' הם רחמים וחסדים

לא תכירו פנים במשפט. רמז לנו הכתוב הוראה של חיזוק
 לימים אלו. "לא תכירו פנים במשפט", אל תתנו הכרה והסכמה
 לכך שיש בחינת חרון אף במשפטי ד'. רק תאמינו באמונה
 שלימה שכל משפטי ד' מלאים ברחמים וחמלה, וגם כאשר ד'
 נהג אתנו במשפט, הרי תנוכו רצף אהבה בלי שיעור, וכמו שאנו
 מצוים להאמין 'וידיעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ד'
 אלקין מיסור' (דברים ח. ה.).

ועל כן עלינו לדעת שכל תכלית הדין והמשפט הוא רק כדי
 שיהי' "כקטן כגדול תשמעון", לעורר אותנו מקטן ועד גדול
 לשמוע בקול השי"ת, וכן לעורר אותנו שלא לעשות קטנה או
 גדולה בלתי רצון השי"ת. וכל מה שאנו סובלים בגלות הוא רק
 לזכר אותנו ולהטות לבבנו אליו ית"ש. וכמאז"ל (סנהדרין פז) אני
 מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, וכמ"ש (יחזקאל כ. ט) ח"י אני נאום ד'
 אלקים אם לא ביד חזקה ובחימה שפוכה אמלוק עליכם, נמצא
 שתכלית כל החימה שפוכה הוא כדי שיהי' "אמלוק עליכם".

אכן, גם כאשר אנו נכנעים וחוזרים בתשובה שלימה מחמת
 משפטי ד', אין לנו לעשות כן מחמת יראת העונש, כי אע"פ
 שישנם כאלו הנמצאים בשפל המצב שרק יראה כזאת מעוררת
 אותם בתשובה, מכל מקום חבל מאוד על שאין מרוממים מעט
 את היראה הזאת, כי יראת העונש היא בעצם יראת האדם
 מפני עצמו, שחושש על גופו שלא יחלה ח"ו, ועל ממונו שלא
 יאבד ח"ו וכדו', וכמה רחוקה יראה כזו מיראת אלקים אמיתית.

וזהו שרמז הכתוב "לא תגורו מפני איש", אל תבחרו
 להכנע ולחזור בתשובה מפני יראת העונש הנוגעת לאיש, כי
 הלא בושה תכסה פנינו כאשר נתוודע שכל פעולותינו בתורה
 ובעבודה ה' למען עצמינו ובשרינו. ואלא מה היא הדרך הנכונה
 להתעורר בתשובה שלימה כאשר רואים את משפטי ד' ואת

החימה השפוכה ח"ו, הדרך הנכונה היא שנתבונן ונזכור "כי
 המשפט לאלקים הוא", שלאמתו של דבר מה שהש"י שופט
 את ישראל, הלא את עצמו כביכול הוא שופט, כי בכל יום ויום
 בת קול מנהמת כיונה מה לו לאב שהגלה את בניו (ברכות ג),
 ובכל צרתם לו צר (שעי"ל סג, ט), וממילא אין לנו לירא יראת העונש
 שהוא יראת עצמו ובשרנו, רק לירא מהדר גאון עזו, ולקרוע
 לבבו וליבוש ולהיכלם מלפניו ית"ש איך נוסף לגרום צער גדול
 כזה להשי"ת.

והוראה זו היא לא רק בכללות הנהגת השי"ת עם עמו
 ישראל. אלא גם בכל ענין פרטי שיש לכל אחד ואחד מכאוב ונגע
 לבבו, עליו לנהוג כן, להתעורר מחמת הצער שגרם להשכינה
 הקדושה. וזהו שאמר הכתוב "והדבר אשר יקשה מכם", על כל
 קושי וצרה שיהי' לכם ח"ו, העצה היעוצה היא "תקריבון אלי",
 שתקרבו ותשייכו את הצער הזה שהוא נוגע אל השי"ת, ואז
 מובטח לכם "ושמעתי" שתפלתכם תתקבל ותשמע במרומים,
 וכדאיתא בספה"ק (עי' עבודת ישראל פ"ר ויש) שכאשר האדם מתפלל
 על צער השכינה, אז אין מונע ומקטרטג שיעכב קבלת התפילה.

(כ"ק מרן רבינו בעל נחל יצחק ז"ע)

מהנהל

גחלי אש בקצירת האומר

שבת חזון - לפקוח עיניים על מצבו הרוחני

השבת הזו נקראת "שבת חזון". וי"ל לפי שהי' החטא
 כדברי הנביא (איכה ב. ד) "נביאיך חזו לך שוא ותפל", התיקון
 צריך להיות באותה בחינה, דהיינו ע"י פקחת עיניים
 לטובה. שעל כל אחד לפקוח עין על מצבו הרוחני.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

תשובה שלמה בכח שבת קודש

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן
 במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולכן וחיצרות ודי
זהב (דברים א. א.). הנה מפרשה זו ועד סוף הספר הם דברי מוסר
 הדרכה ותוכחה מאדון הניאיים משה הישר רבנו ע"ה. ועתיקים
 הדברים דברי מוסר אלו לשענה ולווחות נאמרו, ועל כל בני
 ישראל לפשפש ולמצוא הדרכה ותוכחה מוסר לחיינו הפרטיים.

והנה ידוע דשב"ק הוא זמן תשובה דכל המשמר שבת
 כהלכתו מוחלין לו. ועפי"ז יש לבאר סדר הפסוק: **אלה הדברים,**
אל"ה הוא ר"ת לעשות א'ת השבת, וכן הוא ר"ת **א'ות ה'יא**
ל'עולם, וכן הוא ר"ת **ה'שיבנו א'בינו ל'תורתך.** דע"י שב"ק יזכה
 האדם לשוב אל ה' באמת. והם הדברים אשר דיבר משה אל
 כל ישראל.

והוסיף ואמר להורות דרכי התשובה, **"בעבר",** אם עבר אדם
 עביירה ח"ו, העצה לבוא לתשובה שלמה הוא, "הירדן", להשפיל
 ולהוריד גאותו ולהכניע את לבבו. **"במדבר",** וישים את עצמו
 כמדבר וכהפקר בביטול הישות. **"בערבה מול סוף",** ואזי יהיה
 ערב ומתוק ומקובל לפני השי"ת האין סוף ב"ה, שיפנה אליו
 ויקבל תשובתו ברחמים וברצון מתוך אהבה ומתיקות.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

ביערות דבש ואמר ע"פ שיטת הירושלמי בתענית (פ"ד ה"ה) שבבית ראשון הובקעה העיר בט' תמוז, וכ"א ימים אח"כ בא' אב היה החורבן, וע"פ הגמ' בתענית (כ"ט ע"א) שמובא שאז א' באב יצא בש"ק, ולפי"ז ניחא **דבשבת קודש מראה הקב"ה חיבתו אפילו כשהם במצב של אינם עושים רצונו של מקום.**

הנקודה הפנימית נשאת בטהרתה בעת פרידה
בעבודת ישראל מיישב שקודש הקדשים הוא כנגד הנקודה הפנימית של ישראל. וכיון שכל החטאים בבני"ה הם רק בחיצוניותם - בבתי בראי, ולכן היה החורבן רק בבתי בראי, אבל בבתי גואי בפנימיותם נשארים תמיד עושים רצונו של מקום, ולכן בבתי גואי לא היה חורבן ונשארו הכרובים פניהם איש אל אחיו.

המגידי הגדול ממעזריטש אומר, וכ"ה בחת"ס ובאמרי נועם, שאמנם לא היו אז עושים רצונו של מקום. אבל כיון שאז היה זמן פרידה, ונתקבצו שם ג"כ כל נשמות ישראל לאותה פרידה, בזמן פרידה מתעורר האהבה גדולה ועצומה.

גם כאן נמצאת הפרידה הרגישו שאין להם דבר טוב יותר מהבורא. וממילא ע"י אותה התעוררות האהבה, וההרגש שאין לי חפץ אלא בך, מתאים שיהיו הכרובים מעורין בז"ו. ואותה הארת האהבה הנוראה שהיתה אז בעת החורבן, חוזרת בכל שנה ושנה ביום ת"ב, וע"י הבכיות של הכיסופין לשכינה הק', נעשה התיקון של חטא המרגלים בבכייה של חינוך, ששורשה מהחטא שאמרו "בשנאת ה' אותנו" ח"ו, ונתקנת בשלהבות האהבה והכיסופין של יום ת"ב.

הכרובים חזרו לטבען הראשון ע"י החילול
בגמ' בגיטין דף (נ"ז ע"ב) א"י שטיטוס נטל סייף וחתך את הפרוכת, ונעשה נס והיה דם במצבץ ויוצא מהפרוכת, וכסבור שהרג כביכול א"ע. ובבן יהוידע מובא שהיה גורם נס שע"י זה שטיטוס חירף וגיףד כלפי מעלה, בהם שלא ימסרו בני"י בידיו לכליה ח"ו. ומניין הגיע לפרוכת דם.

המצודות דוד מברר שאותו דם שבצבץ היה דם ההזאות שהיה מזה הכ"ג ביוה"כ, וכמו שאומר ר' אלעזר בר' יוסי ביומא (פ"ז ע"א) שזכה לראות הפרוכת ברומי והיו עליה כמה טיפי דמים של פר ושעיר של יום הכיפורים. זה הראה לטיטוס שלא היה יכול להחריב את ביהמ"ק בכוחות עצמו, אלא בגולל שלא תרצה הקב"ה בדם הקרבנות, לא נתכפרו עוונותיהם, לכן יכול הוא להחריב.

והנה דברי המצודות דוד וראיותיו מהגמ' ביומא צריכים ביאור, שהרי מובא ביומא שם שכאשר הכ"ג היה מזה על הפרוכת אחד למעלה ושבע למטה, היה צריך להזות מול הפרוכת אך במרחק ממנו, וא"כ איך הגיעו אותם דמים לפרוכת.

הנה מובא במהרש"א שעבודת הכ"ג בהזיית הדמים ביוה"כ היתה להכניע הס"א והיצה"ד שיש לו שבע שמות, שיהיה הוא היצה"ר למטה, והאחד - הקב"ה למעלה. וכך כשהיה עומד הכ"ג לעשות את אותה עבודה נוראה בקדושת היום ובקדושת המקום, מרוב השגת קדושתו כאשר עמד לפני הפרוכת שהבדילה בין הקודש לקודש הקדשים היה כולו רועד מאימת השכינה וממי ששיכון שמו בבית הזה, ולא היה שייך להצליח למנוע שיגיעו טיפי דמים על פני הפרוכת. אולם כדי שלא תותתם הפרוכת בדם, היה נס נפלא שכל אותם דמים נבלעו בתוך הפרוכת ולא היו ניכרים בחוץ. אבל כאשר נכנסו הגויים להיכל וחיללו ההיכל (ענין נדרים מא ע"ב), נסתלקה השראת השכינה מבית המקדש, ולכן הופסק הנס של בליעת הדמים ובצבצו לחוץ, וטיטוס חשב שהרג עצמו.

ובאריה שאג (ח"ב ע"י ש"ט) מברר שכעין זה היה ג"כ בשעה שנכנסו העכו"ם להיכל שאז הופסקה השראת השכינה בביהמ"ק, והופסקו כל הדברים שהיו מעל הטבע בביהמ"ק, והנה לכתחילה עשו את הכרובים כשפניהם איש אל אחיו, ורק בנס היו משתנים לפי המצב של בני"ה והקב"ה. אבל עכשיו שהופסקה השראת השכינה, חזר מצב הכרובים כמו בתחילת עשייתם בדרך הטבע, ולכן בשעת החורבן היו פניהם איש אל אחיו.

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ח של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נאות ישראל בכח התשובה

שגרמה לו תשובה. והוה ביאור הדבר "ואקח את אביכם פ"י אקח את רצונכם דיינו מחשבתכם הרעה, את אברהם" כי היא הולידה בכם אהבה עזה ע"י ששבתם בתשובה מחמתה, ולכן אקח אותה "מעבר" מצד העבירה, "הנהר" להאירה באור יקרות, כי זדונות נעשין לו זכויות גם ע"י תשובה ממחשבה רעה.

וכמבו בספר התניא, (פ"ק ז) דמה שאמרו חז"ל שע"י תשובה מאהבה זדונות נעשין לו זכויות, זהו משום שהזדונות הם אלו שעוררוהו לתשובה, וריחוקו מה' הוא שעוררו להתקרב אל ה' ביותר באהבה עזה, וע"כ אף מחשבה רעה שעוררה אותו לתשובה בדין היא שתהפך לו לזכות.

והנה ע"י תשובה מאהבה בכוחינו לקרב את הגאולה, וכמו שאנו רואים אשר רוב הפייטנים ובפרט פייטני ארץ ישראל כבעל ה"לכה דודי" ובעל ה"ה' רבון" ועוד, קשרו את גאולת הנפש מגלות היצה, לגאולת כנסת ישראל והשכינה הקדושה מן הגלות. ובכל שבת קודש יוצאת הנפש מן גלותה הפרטית, וכמו שאנו מזמרים בכל קבלת שבת "מקדש מלך עיר מלוכה, קומי צאי מתוך ההפיכה, ואפי' שאנו עדיין בתוך הגלות, הרי יש לנו את השבת קודש "רב לך שבת בעמק הבכא", וכפירוש התפארת שלמה "רב לך שבת בעמק הבכא", שהשבתות של ימי "עמק הבכא" שהם ימי המצרים, וימי הגלות, הם גדולים וגבוהים, אשר אפשר להשיג ולהתעלות בהם עד למאד. וכן אנו מבקשים "התנערי מעפר קומי" קומי כנסת ישראל והתנערי מעפרך "קרב אל נפשי גאלה", ואיתא מהבעש"ט שהכוונה בזה גם על גאולת הנפש הפרטית של כל איש ישראל שנמצאת במצור ואנו מבקשים לגאלה מיד הסט"א מכח קדושת השבת, והכוונה בכל זה כי בכח קדושת השבת קודש להוציא את הנפש הפרטית ממאסרה וע"י הגאולה הפרטית של כל נשמות ישראל, מסוגל הדבר לקרב את הגאולה בכללות ואת ביאת המשיח.

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן (דברים א, א). פ' הרה"ק מלובלין ז"ל ע"ש שמשה בקש לעורר את ישראל לתשובה. ד"עבר הירדן" רומז לתשובה, כי התשובה באה ע"י בינה כדכת' (ישעיהו ה' ז) ולבבו יבין ושבו, ומן הבינה יש התפשטות כנהר לעורר את האדם לתשובה, ומתשובה באה אהבה עזה, כי אחר שמבין האדם בלבו כמה "רע ומר עזוב את ה'" ומצטער ביותר על ריחוקו מאור פני מלך, ה"ו מעוררו לשוב אל ה' כבראשונה ולאחוב את ה' בכל נפשו ומאודו. וכמו שפירש הוא ז"ל את הכתוב (יהושע כד, ג) **ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר, ד'אביכם** הוא לשון אבה - רצון, כדכת' (דברים כג, ג) ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם, כי ע"י התשובה דיינו הרצון לחזור אל ה' נעשה "אברהם" שהוא שם של אהבה כדכת' (ישעיה מא, ג) אברהם אוהבי, שאקח את רצונכם להיותו לאהבת ה' מכח "עבר הנהר" שהיא התשובה.

וידוע המעשה שהיה על פירוש זה שה"אייזענער קאפ" שמע פירוש זה של הרה"ק מלובלין, ונתקשה מאד לפרשו ובא בטענה אל תלמידו של החוה"ה, היהודי הקדוש מפרשיסחא על פירוש דחוק זה שפירש רבו, דברי הפסוק, וענהו היהודי הקדוש דעמוק כוננת רבו כך הוא, דהנה אמרו חז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ומחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה. והנה יש לעיין מה נעשה בדינו של מי שהיתה מחשבתו רעה, אך אח"כ הוא שב בתשובה שלימה, באופן של תשובה מאהבה, **זדונות נעשין לו זכויות.** הרי אם נאמר שאין השי"ת מצרף מחשבה זו למעשה, הרי אין לו זכויות ממחשבה זו, כי היתה תשובתו רק ממחשבתו ורצונו לעבור עבירה, אך לא ממעשה עבירה. אך על זה י"ל שכל מה שאין השי"ת מצרף מחשבה רעה למעשה, זהו רק כל זמן שהיא נותרת ברעתה, אך אם על ידה נתעורר האדם לתשובה, הרי בוודאי שהשי"ת מצרפה למעשה ומקבל עליה שכר כעשה מצווה, כי המחשבה הזאת היא היא

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

ע"י הצדקה וזהירות מנזל ח"ו נגאלין

ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וגו' וכן ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. הטעם על זה שמדת טובו של הש"י להשפיע תמיד אל העולם כל טוב, כמ"ש רז"ל יותר מה שעלך רוצה לינק הפרה רוצה להניק, וזה גלות השכינה שישאר אינם זוכים שישיפע להם השי"י מדת טובו כנודע. אמנם כשיש צדיקים בעולם שעושים צדקה לעניים שעני חשוב כמת וכשארם נותן לו צדקה ומחיה אותו הוא כמו תחיית המתים גורמים שישיפע הש"י כל טוב ומחיה את העולם שהם חשובים כמתים כשלא ישפיע להם השי"י. לכן משיח יבא בזכות הצדקה ויהיה תחיית המתים כמ"ש בצדקה תכונני לפי שהשי"י מודד מדה כנגד מדה כמו שבעלי צדקה משפיעים במקום ריקן ומחיים את העניים שהם חשובים כמתים כן יתעורר למעלה שישיפע הש"י כל טוב לעולם ויהיה חסדו מלאה הארץ וגם יבוא משיח ויהיה תחיית המתים. ומה שאמר משפט אצל צדקה היא בשביל שהשי"י שונא גזל בעולה אפי' עולה שכולה כלול שונא השי"י כשהוא גזולה, מכ"ש צדקה שעושה מממון שאינו שלו אלא גזולה, שאינו חשוב לפני השי"י אלא כשארם מתנהג במשפט וביושר, שאז הממון הוא שלו במשפט ובכשרות חשוב הצדקה לפני השי"י ומעורר חסד על העולם. לכן נאמר תמיד אצל צדקה משפט.

השכינה במשפט וישראל בצדקה

ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה דיינו שציון שלא חטא מגיע לה הפדות עפ"י משפט, אמנם ושבי' רק בצדקה, ולפי"ז בגאולה יה' ב' דברים משפט וצדקה, משפט לציון וצדקה לישראל. וז"ש שע"י שנבחר לה השבח יתעורר עושה משפט וצדקה היינו הגאולה שלימה שבו יעשה משפט וצדקה כהנ"ל בב"א. (אלשיך)

...ועל זה אומר הפייטן טהורים יירשוה, שיש לומר שרומז גם כן על ענין זה דאיתא במדרש (שמו"ד ל, ד) ד"א ואלה המשפטים דוד אמר יראת ד' טהורה עומדת לעד, מה כן אתה מוצא אדם שונה וכו' ואם אין בו יראת חטא אין בידו כלום וכו' לכן נאמר יראת ד' טהורה, והנביא צווח ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. והוא כמו מדרש פליאה, מה ענין המאמר הזה לכאן, וענין סיום דברי המדרש והנביא צווח ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. אך יש לומר בזה מענין דברינו בענין פרשת ואלה המשפטים, שהוא תורת משה, במצות שבת גרוסה בבחינת נקודת היראה הפנימית שהוא יראת ד' טהורה, שהוא שרש הטהרה מעניני ההיפוך, הבא מתאווה המביא ח"ו להיפוך הטהרה, ויראה שו"ף תאוה.

ועל זה אומר המדרש ד"א ואלה המשפטים. דוד אמר יראת ד' טהורה עומדת לעד. אמנם האדם כשהוא לעצמו אינו מוצא בעצמו כלום מהיראת ד' טהורה. ולבו מתממר שאם כן אין בידו כלום מהטהרה הבאה מיראת ד'. על זה מסיים והנביא צווח לרפאות את שברון לבבו. ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה, היינו אדרבה היא הנותנת. אם באמת אתה יודע שאין בידך כלום. הרי השי"י מקיים כל המצוות (שמו"ד ל, ט), ומקיים גם כן מצוות צדקה לעני שאין בידו כלום. ובפרט בענין התיקון שבימי השופטים שהוא בתשובה על הפגמים שבמדת היסוד שנקרא ציון בגימטריה יוס"ף כידוע. ומקיים ושביה בצדקה, שנותן למי שאין בידו כלום. ומשיפע לו מדת היראה שהוא יראת ד' טהורה עומדת לעד. כיון שבאה לו היראה בצדקה מהשי"י בוודאי עומדת לעד, בקיום עולמית.

(שבת מיהודה)

ערך ע"י הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א

שבת חזון ות"ב

כשיושבים על הארץ אי"צ לקום מפני רבו, זקן וחכם (רע"א תקנ"ט) אלא יעשה הידור (תשובה מאהבה ג. ת"א), ויש שהחמירו (ברכ"ג), ו"א דבשעת הקינות ואמירת איכה אע"פ שאין איסור לעמוד, מ"מ מצווה דווקא לישב על הארץ (תשובות והנהגות). עת שיושבין על הארץ ומתאבלין על החורבן הוא עת רצון גדול, ויכול אדם לפעול בתפילתו להשי"ת מה שצריך (אמרו פתח תשס"ט). הנוסעים ברכב או באוטובוס רשאים לישב, כיון שאין כוונתם לתנועג וכל כיו"ב (חז"א). ו"א דבאוטובוס כשאין המקום דחוק נכון לדקדק בזה. (הליכ"ש) **משכב:** ימעיט אדם מכבודו והנאתו וישנה משכבו, והכל לפי מה שהוא אדם (רמ"א תקנ"ט). **ציצית:** נכון שלא לפשוט הטלית קטן בלילה, לאפוקי נפשיה מפלוגתא האם טעון ברכה למחרתו (הליכ"ש).

ק"ש שעל המטה: קורא ק"ש כדרכו מפני שהוא פסוקי דרחמי דרך בקשה (יסוה"ע). **דיני ועניני היום:** נפרט עניינים הנוגעים לכל הלילה והיום. **כוונה:** יזכור לכוון לקיים מצוות עשה מדברי נביאים שצוו על התענית ומניעה מרחיצה, נעילת הסנדל וכו' (מ"ב תקמ"ט). **כעס:** יזהר מאוד שלא יבוא ביום זה לכעס וכל דיבורו יהיה בנחת ביותר (מ"ב תקס"ח ס"ג). **דיבור:** ימעיט בדיבור בת"ב בכל מה שאפשר (ח"י אדם קל"ה ס"ה). **היסח הדעת:** ראוי לעורר את האדם מאוד מאוד שיזהר מהיסח הדעת מאבילות ח"ו כל יום אפי' רגע אחד (יסוה"ע יעושי"ע).

אמירת שלום: אין שאילת שלום לחבירו ואפי' לומר 'בוקר טוב' אסור. לשחות כדרך נותני שלום מותר (דברי סופרים). אמירת מזל טוב מותר (מבית לו), ואפי' ע"י לחוצה יד (הנריש"א). לשאל לחבירו אין אתה מרגיש מותר (אמת ליעקב). **א"א לגבאי המכבד בעליות** בשחרית ישר כח, אבל במנחה אומרים (הנריש"ד). מאמירת 'להתראות' ראוי להימנע, אבל יוכל לומר שנוכה להתראות יחד בביהמ"ק (הליכ"ש). **רחיצה:** איסור רחיצה נוהג כל היום, ואפי' להושיט אצבע במים. מותר לרחוץ מלכלוך או איזה מאכל, אך לא יכוון לשם רחיצה (מ"ב סקי"ט). הטיל מים או עשה צרכיו ואפילו רק נכנס לביה"כ ורוצה להתפלל, נוטל עד סוף קשרי אצבעותיו ואם אינו רוצה להתפלל נחלקו הפוסקים. ע"כ נכון לגעת בבשרו במקום המכוסה, דאז לכו"ע מותר לו לטויל ידי (ערוה"ש). נגע במנעליו או מקומות מותרים וכיו"ב, נוטל אחריו יד שנגע עד קשרי אצבעותיו. כהנים העולים לדוכן, וכן קטנים או חולים שאוכלים, נוטלים ידים לסעודה עד הפרק (שבה"ע).

תלמוד תורה: חיובה: נחלקו הפוסקים, ו"א שיש חיוב לימוד התורה בכל רגע ורגע בת"ב (שד"ח, דברי יציב, ר"ב). ו"א שאין חיוב, ורק התירו דברים הרעים (פנה"ת, ערוה"ש, הלכ"ש).

מה אסור: תנ"ך משנה גמ'. לעניין תהלים נחלקו הפוסקים (מ"ב סק"ה), והמיקל יש לו ע"מ לסמוך. מוסרי החז"ל בלי פוסקים יש להקל, ועם פוסקים ראוי להתחמ"ל בזה. (נחלקו הפוסקים בכוונת המאירי מו"ק ס"א). ד' פרשיות שבתפילת המנהג לאומרו (שבה"ל ח"ט קל"א).

מה מותר: דברים הרעים שבימימי, מדרש איכה, פרק אלו מגלחין, הלכות אבילות, הלכות ת"ב אף של בין המצרים שכבר לא נוגע להשנה. סיפורי צדיקים יש מתירין (כן נהג חו"א לעיין בסדר הדחות).

מאה ברכות: ביום התענית ע"י הברכות של התפילות מגיעים לתשעים ברכות, וצריך להשלים עוד י' ע"י אשר יצר וברכה"ת. ובשעת הדחק ע"י שמיעת חזרת הש"ץ (מ"ב סמ"ו סקי"ד).

מנחה: ו"א שיש להקפיד להתפלל מנחה גדולה כדי להקדים מצוות תפילין משום זריזין מקדימין (אבו ישראל).

שבת חזון

לימוד התורה: נחלקו הפוסקים האם מותר ללמוד כרגיל מחצות ואילך (ט"ו מ"א דמ"ד) ולהלכה אם מכיר את עצמו שע"כ יתבטל קצת מלימודו אפשר לסמוך להקל ללמוד כל השבת כרגיל (ע"פ מ"ב תקנ"א סקי"). **סעודה שלישית:** אוכל בשר ושותה יין ומעלה על שולחנו אפי' כסעודת שלמה כך בס"ג (ש"ת א"מ אור"ח ח"ה ק"ה). וכן מותר לשיר זמירות שבת ואפי' אינו רגיל בכך (ש"ס).

רגיל לישב בצוותא בס"ג: נחלקו הפוסקים בזה (מ"ב ש"ס כ"ה), יש שנהגו שאוכל עם ב"ב ולא בביהמ"ד עם קהל (מבית לו) ויש שנהגו לשורר זמירות בצוותא בקהל.

שקיעה: יקפיד לסיים הכל לפני השקיעה, הן האכילה (רמ"א ש"ס) ולכתחילה אף מים אחרונים. ובדיעבד אף בלילה מותר, וכן כוס ברכת המזון. ואם גמר סעודתו ועדיין קודם השקיעה יכול להמשיך לאכול אף בלי תנאי (שעה"צ סקי").

הכנה: לא יאמר שאוכל כדי שיהא לו כח לצום. (מ"ב ר"ב). **קלי צום וכיו"ב:** מעיקר הדין מותר דאינו אלא לשמור המצב (א"מ ח"ג י"ד). אך לכתחילה יערבם במאכל או במשקה, ועדיף לערבם מער"ש (מבית לו). אין לעשות שום פעולת הכנה ללילה, ולכן אין להביא קינות או להסייג הפוכות או להפוך הספסלים קודם צאה"ל.

ביה"ש: מששקעה חמה נאסר באכילה ושתיה ות"ת אבל אסור לישב על הקרקע או על כסא נמוך (ש"ש פ"ב הע' פ"ח) וכמו"כ אין חולצין נעליים (רמ"א תקנ"ג, שבה"ל ח"ו ע"ה) מטעם אבילות בפרהסיא. ויש שהחמירו לחרוץ נעליים ושלא ללבוש נעלי בד מספק (הליכ"ש). **מוצ"ש:** בצאת השבת אומרים כולם המבדיל בין קודש וכו', ואחר כך מחליפים הכל לחול, והמנהג הוא לאחר תפילת מעריב.

הבדלה: אין מבדילין על הכוס במוצ"ש. מי שאינו מתענה (בדלה"ל), אם צריך רק לשתות מים אינו מבדיל (שבה"ל ח"ח קכ"ט), ואם צריכים לאכול, יבדילו קודם אכילתם. ולכתחילה על חמר מדינה (מינים טבעיים בעל קפה וזהו י"פ פלוגתא) וכ"ש קולה לא נחשבים כחמר מדינה (מבית לו), אם א"א יבדילו על מיץ ענבים, ואין אומרים הפוסקים לפני הברכה (פת"ש).

מי מבדיל: חולה, בעל ברית, פדיון הבן בזמנו. יבדילו בעצמם. מועברת מניקות ושאר נשים שיש מתענות, מצינו בזה ג' אופנים בהבדלה שלהם. ו"א דפטורים מהבדלה (מטעם ס"ט), ו"א שתבדיל לעצמה ותשתה הכוס (מבית לו), ו"א שהבעל מבדיל והיא תשתה הכוס או קטן שגם יוצא יד"ח הבדלה (ש"ס). (ואו אף הוא פטור מהבדלה במוצאי ת"ב) וכל אחד ינהג כמנהג אבותיו. קטנים וכ"ש קטנות, המנהג שהן אוכלים בלי הבדלה. **בשמנים:** אין מברכין. **ברכת הנו:** אנשים מברכים על הנו בביהכ"ס לפני אמירת איכה (תקנ"ו מ"ב סקי"א), ואם לא בירך לפניו יברך אחר"כ. ונשים שנהגו לברך על הנו כל השנה יברכו בביתם (שבה"ל).

הלכות ת"ב

ההלכות ת"ב: יש דברים שנאסרו מדינת דגמ' ויש שנאסרו ממנהג. יש שנאסרו כל היום ויש שנאסרו עד חצות. ונסודר ההלכות לפי סדר היום מליל ת"ב ואילך. וא"א לפרט כל ההלכות כי רבים הם, אלא נביא את היותר שכיחים ומצויים ואינם כ"כ ידועים, כפי שיכול הגליון. וזה החלי בעז"ה.

ליל ת"ב: ישיבה על הקרקע: יושבים לארץ כאבלים. (ע"פ הקבלה יניח בגד שאינו לבוש בו להפסיק בינו לקרקע (שע"ת תקנ"ט). מי שקשה לו לישב על הארץ יכול לישב על כסא נמוך ואי"צ לדקדק שיהיה פחות מג"ט אלא העיקר שיהיה ניכר שהוא קטן וסמוך לארץ (הליכ"ש).

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

שנים אוחזים בעליה לתורה, ואחד קנאה

ראובן נגש לגבאי ביום שני, וסיפר לו שגולד לו בן למזל טוב, ורוצה לקבל שלישו, ויעשו מי שברך לילדות. הגבאי נענה בשמחה. כמה דקות לאחר מכן, נגש שמעון לגבאי וסיפר לו, שגולדה לו בת למזל טוב, והוא רוצה עליה לתורה.

הגבאי היה נבוך, כי בברכת כהנים היה כהן, ויש לו עליה אחת לישראל, והציע למכור את העליה, ומי שיקנה את העליה יזכה בה, והשני יקבל הגבהה.

וכן עשה, ושמעון קנה את העליה. כשהגיע הגבאי לקריאת התורה, קרא כהן, והכהן איננו, ולכן נתן את העליה לראובן, כעת טוען שמעון שהמכירה היתה בטעות, כי הרי בדרך כלל אין מוכרים את העליות, ואם היה יודע שאין כהן, לא היית מוכה, וכעת שנתברר שאין כהן, המכירה בטילה. האם הוא צודק?

תשובה לשאלה של שבוע שעבר

השאלה בקצרה: אשה שבמקום עבודתה מדברים מלשון הרע, האם להתפטר בשביל שלא לשמוע לשון הרע.

כתב הרמ"א (יו"ד סימן קנ"ט ס"א) שצריך להפסיד כל ממונו כדי שלא יעבור על לא תעשה. ולפי זה כתב החפץ חיים (לשה"ד כלל א"ו) שאסור לדבר לשון הרע, גם אם על ידי זה יפטרו אותו מעבודתו ולא יהיה לו במה לפרנס את בני ביתו, ככל שאר לאוין שמחוייב ליתן כל אשר לו, ולא לעבור עליהן. כל זה בדיבור של לשון הרע, אבל לגבי שמיעת לשון הרע, יש לדון אם גם על זה צריך להפסיד את משרתו, ולהתפטר מעבודתו.

הנה כתב החפץ חיים (לשון הרע כלל ו' סעי' א-ג) שבשמיעת לשון הרע, יש שלשה איסורים אחד חמור מהשני:

- א. כאשר שומע לשון הרע אף שאינו מקבל את הדברים, והאיסור נלמד ממה שכתוב "לא תשא שמע שוא", יעו"ש. ב. כאשר מקבל ומאמין ללשון הרע, הרי זה דרגה חמורה יותר, יעוין שם שיש בזה לאוין נוספים. ג. כאשר לא רק מאמין ומקבל את הלשון הרע, אלא גם מראה שהוא מסכים לסיפור, בזה הוא שונה את העוון בכפלים, שהוא נחשב גם כמספר לשון הרע, וגם כמקבל.

ויש לדון האם גם על לאו של שמיעת לשון הרע מבלי להאמין צריך להפסיד כל ממונו, כדי שלא יעבור על לאו זה, ולכן מי שמדברים לשון הרע במקום עבודתו אולי צריך להתפטר.

וכתב בספר עיקרי דינים (לרבי שמואל הומינר כלל ו' הערה 4) שזה תלוי במחלוקת האחרונים (הרי"ד ברע"א יו"ד סימן קנ"ט) אם אדם צריך להפסיד את כל ממונו בשביל שלא לעבור על לאו שאין בו מעשה, ויתכן שבעניינינו חמור יותר, כיון שזה לאו שגבופו, דריוני רק שאינו עושה מעשה, אלא שזה נכנס לגופו, ואף שאם רק שומע ואינו מאמין, יתכן שאין צריך להפסיד כל ממונו (ראה להלן) מכל מקום הוא עומד בסכנה שאולי יאמין לסיפור, ואז עובר על לאו.

אמנם בחפץ חיים (לשון הרע כלל ו' ס"ה) כתב, שאם נמצא בחבורת אנשים שמדברים לשון הרע [אף שאין זה בשביל פרנסתו], ומשער שתוכחתו לא תועיל, ואינו יכול להשמט, יעשה ג' פרטים כדי להנצל מאיסור: א. יחליט בנפשו שלא להאמין, ב. לא יהיה נוחא ליה בעמיעת הסיפור. ג. שלא יעשה שום תנועה שמסכים לסיפור. והטעם, דאמרין בפסחים (דף כה ע"ה) הנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו, [כגון שבעל כרחו מריח ריח של ע"ז] לא אפשר ולא מכיון מותר, ולהפסיד דבר בשביל זה נחשב לא אפשר, ואם אינו מכיון מותר.

לסיכום: לדעת החפץ חיים, כיון שהיא שומעת בעל כרחה, את הלשון הרע, ואינה עושה תנועה של קבלה, אפשר להשאיר במקום העבודה, אבל אם אפשר עדיף לקנות אוניות ולשמוע דברים אחרים, וכמו שאמרו בגמרא במסכת כתובות (דף ע"ב ע"ג) שהאצבעות נבראו באופן זה, שיוכלו להניחם באוזן שלא ישמעו לשון הרע, וכתב החפץ חיים, מזה נלמד שיש מצווה כשאדם שומע לשון הרע, להניח את אצבעו באוזנו, כדי שלא ישמעו לשון הרע.

"נפלא ביותר" מתלהב שלמה חיים ומוסיף מדיליה, "ובזה מובן מאוד הפסוק 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי' דהיינו זכירת שתי מצוות דיקא, שהם שתי המצוות הראשונות שהם קבלת אלוקותו שעי"ז 'והייתם קדושים לאלוקיכם' ונקבל עי"ז את מלכותו ית' אני ה' אלוקיכם".

"הפלא ופלא שלמה חיים", מסכם תנחום ואומר, "עתה התחלנו להבין במקצת את התוכן הפנימי של הדביקות בהשי"ת ע"י תורה ומצוות, ואי"ה בהמשך שיחתנו נצלול במים אדירים של מימי הדעת שהרונו רבינו בספרו הק', לדלות ולהבין בעומק עוד יותר במצוות הדביקות בהשי"ת. ומי יתן ששיחתנו הבאה כן נזכה לעשותו ולסדר אותו בירושלים הבנויה אורו של עולם כאשר הארץ מלאה דעה את ה' כמים לים מכסים. גוט שבת.

הודעות נחוצות לקראת יום העיון

- בכדי להכין כראוי את מערך ההסעות, אלו שנוסעים ברכב פרטי מתבקשים לעדכן על כך אצל הרב משה קורץ ה"ץ במס' 0533117205
- תושבי בית שמש וירושלים הרוצים להתארגן בהסעה, נא להתקשר למס' תל"ל ע"מ שונלך להיערך גם לכך

ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו
בברכה
הוועדה המכינה

הודעות חשובות לקראת יום העיון

- צורבא מרבנן מסיימי מסכת שבת בעמוד היומי כהקנת הקודש, מתבקשים להודיע על כך בפס' 053-315-4159
- כל מי שיש באמתחתו נושאים ע"מ להעלותם לדיון בפאנל המיוחד שיתקיים בכניס, מתבקש להפנותם לפקס' 025812753 או לדוא"ל mosdot14@gmail.com בכתב ברור וקריא

או נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע
בברכה
הוועדה המכינה

הדביקות בהשי"ת ע"י תורה ומצוות

וחפצה היא להתדבק לשורשה, ליצורה וצורה, אמנם אם יודבק בה איזה שמץ ולכלוך הנובעים מגשמיים הגוף, אזי אין דביקותה ליצורה עולה יפה, ולפי גודל הלכלוך כן גודל ההתפרדות."

"ברם, לזאת ציוה השי"ת למשה רעיא מהימנא ואתה דבר אל בני ישראל אך את שבתותי תשמור... לדעת כי אני ה' מקדשכם, וכבר דברנו רבות" - מתבאר תנחום ביד אמן את נועם שיחו - "שהשי"ת ברוב טובו וחסדו גומר על עמו בית ישראל, ומריק עליהם שפעת אורה וקדושה מלא חפניים לטיבותא, ומסיר מהם כל כתם וכל שמצה, ומפירים מכל רשימא של סטרא אחרא, ובפרט ע"י תוקף קדושת יום השבת אשר אז "פוח היום ונסו הצללים", דהיינו בהאיר אור קדושת השבת, מרוב אורה וקדושתה, ואז "תרוח השמש יאספון ואל מעונתם ירבצון", כי תוקף אורה היא כאור היום אשר עליה רמז דוד המלך ע"ה "ה' אורי וישעי", דהיינו שכאשר אדם הולך בדרך חושך וצלמות, ותוהו יליל ישמון סובב אותו, אזי ע"י נר שבידו יכול להנצל מן הפחתים ומן הברקנים, ואף חייתו יער יברחו ממנו, אך גוף הצרה עדיין כאן, מה שאין כן בהאיר אור היום, אשר מעצם טבעה, מרוב אורה ותעצומתיה, כל צרה ועקתא הכל בטלים ומבוטלים מאליהם וכלל לא מופיעים ולכן האור עצמו זהו הישועה, אורי וישעי ואז ממי אירא".

"נו, ואחר ההתבוננות שהשי"ת הוא מקדש את עמו ישראל, נותר עלינו לברר האיך זה נפעל ואיך זה יגיע אלינו או לחילופין איך נגיע אנו לדרגה זו".

"ובכן, עתה מתחיל רבינו להורות לפנינו הדרך, בהקדם מה שאמרנו חז"ל שאנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו, והטעם הפשוט מדוע באמת רק שתי הדיברות האלו נאמרו מפי הגבורה, ואילו שאר התרי"א מצוות נאמרו ע"י משה רבינו ע"ה, דכל מצוות התורה, לכל פרטותיהם וכללותיהם, כולם תכליתם הוא עבור שתי המצוות האלו של אנכי ולא יהיה לך. ולמשל, מצות סוכה טעמו הפשוט הוא שיכניס האדם את עצמו בצילא דמהמנותא, ויחביא עצמו תחת כנפי השכינה אשר שם סוכה מורה על השמות הקדושים של השי"ת. וכמו כן מצוות נטילת לולב ונענועים לד' רוחות העולם אשר המה מורים על יחוד והמלכת השי"ת. כן היא מצוות תפילין שמורה על יחוד ואחדותו ית"ש בעולם, וכך הוא מצוות ציצית שמרמזים להו' אחד. וכן כל מצוה ומצוה ממצוות עשה כולם באו למען הודיע לאדם ממשלת הבורא עליו, לחסות תחת צל כנפי השכינה להמשיך עליו מקדושתו ויחודו, לקבל עול מלכותו באהבה".

"וכבר הורה לנו רבינו ההייליגע סידורו של שבת, שכל התורה ומצוות צריכים לעשותם בשלמות גוף ונשמה על כל בחינותיהם. על כן יוצא לנו מכל האמור, מסיק תנחום בפנים מאירות, "שאמנם בגופי המצוות חלוקים הם בהלכותיהם ובעשייתם, אמנם הנשמה של המצוות כולם הם שתי הדיברות הראשונות. מאמר אנכי ה' אלוקיך הוא נשמת כל המצוות עשה, ומאמר לא יהיה לך הוא נשמת כל המצוות לא תעשה. ולכן שתי הדיברות האלו מפי הגבורה שמענום "כי הוא ב"ה וברוך שמו הוא הנשמה והחיות של כל העולמות כולם עליונים ותחתונים והוא קדשנו במצוותיו דיקא מה שהוא בעצמו ציוה לנו וציונו הנשמה וחיות של כל התורה".

"ישמחו במלכותך... נָאָר במלכותך... שפתותיהם של שני הרעים עדיין מרחשין שיר ושבחה לקל אשר שבת ברא, ופסיעותיהם מרחפות באויר הזך של ליל שבת קודש. האויר ההביל במעט, אינו גובר על חמימות הלב אשר בווער בקרבם. "אה, רב לך שָׁבַת בעמך הבכא", סופק שלמה חיים את כפות ידיו זו בזו. "אהה, שבת שכולו בבחינת רעווא דרעוין" נענה לעומתו תנחום כאשר ווחו מרוממת מבואו ועד צאתו כולו דביקות בהשי"ת.

"תנחום", עוצר שלמה חיים את הילוכו, ומוריד את חבירו חזרה לעולם העשיה. "בעצם כל התורה ומצוות הרי הם דביקות בהשי"ת, כמו שמוזכר רבות בכל הספה"ק ובפרט בספרי הבעש"ט הק' ותלמידיו אשר ע"י לימוד התורה וקיום המצוות על ידם גופא מקיימים את הדביקות להשי"ת. אך השאלה אשר מקננת בי זה זמן טובא, איך ע"י לימוד התורה וקיום המצוות מגיעים לדביקות בהשי"ת, והרי זה נראה כמדרגה גבוהה אשר לא כל מוחא סביל דא. ובפרט כאשר אני מביט בעצמי ורואה כמה ירחק ממני הדרך, ואת נפשי אנכי מבקש איך אתייצב על הדרך והמסילה העולה לבית קל".

"ובכן", פותח תנחום את השער, "נבוא ונשוף עינינו על קושיה שהקשה קדוש אלוקים רבינו הרמב"ם בענין אהבת ודביקות השם, שיש לתמוה איזה מקום יש לציווי התורה על אהבת השי"ת הלא המושג של אהבה הוא דבר טבעי לכל מזג אהבתו אשר יתאהב אליו, וא"כ מי שמצד מזגו נולד בבחינתו של אהבת השי"ת, הוא יאהב אותו, ואיך שייך לצוות על אהבה למי שאין מזגו וחשקת נפש לאהבה זו.

ומתרץ הרמב"ם יסוד נפלא בעבודת השי"ת, שכפי אשר הואים בטבע הבריאה, כאשר מדליקים נר קטן ממדורה, קופץ השלהבת ומדליק את הנר מבלי שיחסר מאום מן המדורה. כמו כן, אם יעמידו נר קטן דולק סמוך למדורה גדולה, אזי יקפץ אור הנר אל המדורה, ויתכלל עמו ויתבטל בתוכו ויכבה הנר עצמו, כן הוא טבע הנר לשאוף ולדלוק למעלה כי שורשו למעלה מכל היסודות, ואילו טבע האבן ליפול מטה, כי שורשו הוא למטה מכל היסודות. כללו של דבר, כל דבר שאף לשורשו עד כדי התבטלות בתוכו. והנמשל לזה הם נפשות ישראל אשר נפש רוחם ונשמתם חצובים ממקום גבוה והם חלק אלוה ממעל ממש, וא"כ מן הראוי היה שנשמות ישראל מצד טבעם יסוף ויחשוק להדבק למיד בצור העולמים ברוך הוא, ובאהבתו יהיה שוגה תמיד, עד שיבוטל ממצואותו באהבתו אותו, כדמיון התקבוצות הנר אל המדורה".

"נו, אם כן רק הגדלת את הקושיא תנחום", לא מרפה שלמה חיים ומוסיף לשאול, "אם כן הדברים, מדוע באמת אין רואים שכך הוא, ועמל ויגיעה רבה נצרך האדם עד שיגיע לאיזהו שמץ ומשהו של אהבה ודביקות בהשי"ת, כולי האו ואולי...". מסיים שלמה חיים ועגמומית מה נמסכת בקולו.

"יפה שאלת", מעודדו תנחום תוך טפיחת שכם איתנה, "אך ראית פעם שלמה חיים - כאשר רוצים להדביק שני חלקים גולמים - למשל, שתי חתיכות עץ שיהיו לאחד, לזאת צריכים קודם לשייף את פני מקצועות העצים, כך ששני החלקים שנפגשים יהיו נקיים מכל רבב וחלקים מכל גבשושית ואז יוכלו להצמד אחת אל רעותה בשופי. ותדע לך", מגלה תנחום את אזנו של בר שיחו, "שלפי חוקי הבריאה שברא השי"ת אם יתאחדו שני חלקים אשר מקום חיבורם חלק וצח עד מאוד ואף בלי שום אויר חוצץ, אזי גם בלא שום דבק המחבר יתחברו אחד לשני ולא יתפרדו מאליהם בשום אופן (והאקו"ם בלע"ז). וכך ממשיל רבינו ההייליגע סידורו של שבת, את נשמת האדם, אשר אמנם מצד טבעה צריכה